

DR. RADU I. SBIERA.

AMINTIRI

DESPRE

EMINESCU.

CERNĂUȚ 1903.

SOCIETATEA TIPOGRAFICĂ BUCOVINEANĂ.

Editura librăriei H. Pardini.

Inv. A. 1847

Radu Siera

DR. RADU I. SIERA.

Inv. 687.

AMINTIRI

DESPRE

EMINESCU.

266535

1237.

CERNĂUȚ 1903.

SOCIETATEA TIPOGRAFICĂ BUCOVINEANĂ.

Editura librăriei H. Pardini.

1950

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

COTA

684

1961

D

Re 179/03

Retipărire separată din „Almanahul literar pe 1903“.

B.C.U.Bucuresti

C1237

AMINTIRI DESPRE EMINESCU.

Eminescu ! Tu ai numit pe Alecsandri „rege al poeziei, vecinic tînăr și ferice“, și însu-ți te-ai avîntat pe aripile versului tău, ținînd acum locul de onoare de-a dreapta lui.

Tu ai știut a păstră o amintire dulce și dreaptă celor ce ți-aŭ netezit calea, curățînd-o de spinî : și acuma venim noi, plini de admirațiune și iubire pentru tine și geniul tău, să-ți împletim cununî de laur.

Esperți și diletanți, critici și amatori, toți își împreună glasul întru mărirea ta, rădicîndu-și ochii la înălțimea ce ți-ai cîstigat-o însu-ți prin tine și graiul tău.

Mulți te-aŭ invidiat, mulți te-aŭ hulit.

Dar vocile pizmașe aŭ amuțit și focul tău de poet ți-a aprins înaintea icoanei tale o candelă ce nu se va stînge în veci.

Tu ai murit, dar steaŭa ta n'a cãzut.

Ea strãlucște, și neîncetat va strãluci pe orizontul strîmt al României, atît de sãrac de luceferi luminoși.

Încãlzește cu razele tale pre cei ce privesc la tine, și aprinde și 'n ei scîntea divină ce te-a condus la nemurire.

De un timp încoace, Eminescu este devisa multora, unui pătrunzînd adînc în măduva poeziei lui, alții entusiasmîndu-se de cugetările-î fermecătoare.

Versurile i-le cetim cu toții, dar viața lui pentru mulți este ascunsă într'o noapte întunecoasă, prin care abia raze palide de lună străbat numai cînd și cînd.

Se lucră acuma la biografia lui Eminescu, dar cunoștințele despre diferitele epoce și faze ale vieții lui sunt răslătite și împrăștiate prin amintirile pälite ale contemporanilor săi, orî zac ascunse pe paginile șterse ale unor hîrtii vechi și prăfuite.

Admirațiunea ce o datorim marelui poet, ni impune însă datorința de a le adună de unde putem, pînă ce nu se pierd toate în noianul uitării.

Și cel mai mic și neînsemnat moment din viața lui Eminescu, își capătă valoarea sa de la valoarea și însemnătatea aceleia ce l-a trăit.

Abia din totalitatea momentelor mari și mici ale vieții lui Eminescu, vom puté abstrage figura lui adevărată și ni vom puté formá o icoană limpede și vie despre el ca inimă și intelect.

Călăuziți de aceste considerațiuni, am urmat cu plăcere invitării ce doctorul George Popovici de la Bucuresci ni-a făcut-o în numele doctorului Ion Scurtu, care se ocupă de biografia lui Eminescu, rugîndu-ne să răspundem la un chestionar relativ la timpul ce Eminescu l-a petrecut în Cernăuț.

Bucovina noastră, și în special Cernăuțul, a fost locul unde Eminescu și-a trăit o mare parte a copilăriei sale.

Aici nu aflăm pe copilul Mihaïl Eminovici (Eminescu) abia la anul 1860, cînd începù a urmá la liceul din loc, ci deja doi ani mai nainte. Din cataloagele „Școalei gr.-or.“, numită pe atunci „National-Hauptschule“, găsim că Eminescu a frecventat acolo a treia și a patra clasă a cursului primar de la Septemvre 1858 pînă la Iulie 1860. La început i-a mers mai greú, necunoscînd micul Eminescu bine limba germană, ceea ce ni-a împărtășit directorul Iancu Litvinîuc, primul învățător al lui Eminescu în Cernăuț. Cu timpul însă a făcut el progrese atît de frumoase, încît la finea anului școlar 1858/9 fù clasificat al 15-lea între 72, iar în clasa a patra primară a obținut în amîndoaue semestrele o

medie generală foarte bună, clasificat fiind la finea anului școlar (Iulie 1860) al 5-lea între 82 de elevi.

În Septembrie 1860 trece școlarul Eminescu la liceul i. r. din Cernăuț, astăzi liceul prim de stat, unde-l aflăm pînă la April 1863. În primii doi ani a mers Eminescu mersul racului. În clasa I a obținut în ambele semestre o medie generală bună, fiind clasificat în primul semestru al 11-lea între 69, iar în semestrul al II-lea al 23-lea între 66. În clasa a doua primi atît în semestrul întîiu cît și într'al doilea o medie generală rea, clasificat fiind în cel dintîiu al 59-lea între 72, iar într'al doilea abia al 62-lea între 73. Astfel remase Eminescu repetent în clasa a doua.

Primul semestru al anului școlar următor (1862/3) îl încheie Eminescu în clasa a doua cu o medie generală bună, ca al 7-lea între 59 de elevi; într'al doilea semestru însă, începînd din 16 April 1863, Eminescu n'a mai mers la școală.

De aici înainte nu mai aflăm pre Eminescu prin cataloagele liceului din Cernăuț.

Crezînd că notele ce le-a primit Eminescu pe la școlile din Cernăuț, nu vor interesă numai pe vr'un biograf, ci vor deșteptă și interesul unor cercuri mult mai largi ale societății romînești, publicăm aice certificatele de studii ale lui Eminescu, întocmai precum le-am aflat în cataloagele școlii gr.-or. și ale liceului din Cernăuț.

Notele explicative, pentru a puté înțelege unele lucruri din tabelele II—IV, urmează după tabela din urmă.

Laufende Zahl	Name, Alter, Religion und Geburtsort	Stand und Wohnort der Ältern	Zahl der versäumten Schultage		Sitten	Verwendung	Die Religionslehre	Die deutsche Sprache	Die romanische Sprache	Die ruthemische Sprache	Das Rechnen	Das (Schön)schreiben	Fortgangs-klassen	Sonstige Bemerkungen
			ent-schul-digt	nicht ent-schul-digt										
des Schülers														
14	Eminowicz Michail 6/12. 1850. Bottuschan	Gutsbesitzer Bottuschan	4 1/2	Ø	sg sg m	sg	sg	sg	sg	sg	m m I.	m m I.		Zeugnis 1./13. März 1859.
Czernowitz den 15./27. Februar 1859.														
Wassilie Illasiewicz prov. Direktor.														
Porphyrus Dimitrovits Schul-Katechet.														
Joanne Litviniuk prov. Lehrer.														
Cursul primar clasa a III-a, semestrul II : Marte — Iulie 1859.														
14	Eminowicz Michael, in Bottuschan 6/12 1850	Gutsbesitzer tuschchan	3	1	sg g g	sg	sg	sg	sg	sg	g g	g g	I.	Zeug. 29. Juli 1859. 10. Aug.
Czernowitz den 8./20. Juli 1859.														
Wasilie Illasiewicz prov. Direktor.														
Porphyrus Dimitrovits Schul-Katechet.														
Joanne Litviniuk pr. Lehrer.														

(Notă. A fost clasificat al 16-lea (anre 72).

Cursul primar, clasa a IV-a, semestrul II: Sept. 1859 — Februar 1860.

16	Michail Eminowicz 6. Dez. 1850. Bottuschan	Guts- besitzer dasselbst	4 — sehr fl.	sg	sg	sg	sg	sg	sg	sg	V.	Zeug. 3./15. Feb. 1860
----	---	--------------------------------	-----------------	----	----	----	----	----	----	----	----	------------------------------

Czernowitz am 2./14. Februar 1860.

Wasilie Illasiewicz

prov. Direktor u. Katechet.

Ioan Zybaczynski

Klassenlehrer.

Cursul primar, clasa a IV-a, semestrul II: Februar — Iulie 1860.

16	Michail Eminowicz 6. Dezember 1850	Guts- besitzer Bottuschan	10 — sehr fl.	sg	sg	g	sg	sg	sg	g	sg	sg	V.	3. Sept. 1860 Zgf. 28. Juni 1860. 10. Juli Duplikat mit obigen Datum.
----	---------------------------------------	---------------------------------	------------------	----	----	---	----	----	----	---	----	----	----	--

Czernowitz am 23. Juni (5. Juli) 1860.

Wasilie Illasiewicz

prov. Direktor u. Katechet.

Joan Zybaczynski

Klassenlehrer.

(Notă. A fost clasificat al 5-lea între 82).

Notă. fl. = fleißig = sirguitor; sg = sehr gut = foarte bine; g = gut = bine; m = mittel, mittel-
mäßig = mediocr; I. = Erste = medie generală bună; V. = Vorzug = medie generală foarte bună.

32.

Cursul secundar, clasa I. A, semestrul I.: Sept. 1860 —

Name und Alter des Schülers	Vaterland, Geburtsort, Wohnung	Name, Stand, Wohnort des Vaters oder Vormundes	Religion
<i>Eminowicz Michael</i> <i>14. Dec. 1849.</i>	<i>Bottuschan</i> <i>Moldau</i> <i>Nr. 799</i>	<i>Georg</i> <i>Gutsbesitzer</i> <i>dasselbst</i>	<i>gr. n. u.</i>
I. Semester.			
Sittliches Betragen <i>Tadellos C do Jl. do L.</i>			<i>Tadellos</i>
Aufmerksamkeit <i>bisweilen unterbrochen C & L. do Jl.</i>			<i>bisweilen unterbrochen</i>
Fleiß <i>befriedigend C & L. do Jl.</i>			<i>befriedigend</i>
Religionslehre <i>recht lobenswerth.</i>			
Lateinische Sprache <i>befriedigend</i>			
Griechische Sprache ———			
Deutsche Sprache <i>befriedigend</i>			
Romanische Sprache ———			
Geographie und Geschichte <i>befriedigend</i>			
Mathematik <i>befriedigend</i>			
Naturwissenschaften <i>genügend. —</i>			
Philosophische Propädeutik			
Italienische Sprache			
Französische Sprache			
Kalligraphie			
Gesang			
Aeußere Form der schriftlichen Aufsätze <i>genügt</i>			
Zahl der versäumten Lehrstunden <i>0</i>			
Allgemeine Zeugnißklasse und Locationsnummer <i>Erste Kl. LNo. 11.</i>			

Januar 1861, semester al II. : Februar—Julie 1861.

Stipendist; vom Schulgeld befreit oder zahlend	Name, Stand, Wohnort des ver- antwortlichen Aufsehers	Künftiger Beruf	Anmerkungen
<i>zahlend</i>	<i>Nikolaus Dxierzel; Grundbesitzer. Czernowitz Schulgasse No. 799</i>	<i>unbestimmt</i>	<i>National Hauptschule Czernowitz.</i>
II. Semester. <i>tadellos C. Kal. Lbg. Nicht ganz tadellos wegen Versümmnis der Exhorten. Jl.</i>		<i>tadelnswerth we- gen Versümmnis der Exhorten</i>	<i>Romane</i>
<i>unterbrochen C Lbg. do Jl. Kal.</i>		<i>unterbrochen</i>	
<i>ungleichmässig C Lbg. do. Jl. kaum ausreichend Kal.</i>		<i>ungleichmässig</i>	
<i>genügend</i>			
<i>hinlänglich</i>			
<i>befriedigend</i>			
<i>hinreichend</i>			
<i>lößlich</i>			
<i>genügend</i>			
<i>ausreichend.</i>			
<i>genügt</i>			
<i>0.</i>			
<i>Erste Kl. LNo. 23.</i>			

33.

Cursul secundar, clasa II. A, semestrul I. Sept. 1861 —

Name und Alter des Schülers	Vaterland, Geburtsort, Wohnung	Name, Stand, Wohnort des Vaters oder Vormundes	Religion
<i>Eminowicz, Michael.</i> <i>12 J.</i>	<i>Botuschan in der Moldau</i>	<i>Vater Georg Eminowicz Gutsbesitzer zu Botuschan in d. Moldau</i>	<i>gr. n. u.</i>
I. Semester.			
Sittliches Betragen: <i>Tadellos Kr. do. J. L. K. Sbiera</i> <i>entsprechend Hdk</i>			<i>entsprechend</i>
Aufmerksamkeit: <i>unterbrochen gespannt Kr. do. J. K.</i> <i>unterbrochen L. do. Hdk rege Sbiera</i>			<i>unterbrochen</i>
Fleiß: <i>unterbrochen eingehend Kr. ausreichend L sehr</i> <i>thätig K. Sbiera manchmal zerstreut J. gering Hdk.</i>			<i>unterbrochen</i>
Religionslehre <i>lobenswert.</i>			
Lateinische Sprache: <i>Hinreichend</i>			
Griechische Sprache —			
Deutsche Sprache: <i>Hinreichend.</i>			
Romanische Sprache <i>vorzüglich</i>			
Geographie und Geschichte <i>sehr gut</i>			
Mathematik <i>ungenügend. —</i>			
Naturwissenschaften <i>dürftig ausreichend.</i>			
Philosophische Propädeutik			
Italienische Sprache			
Französische Sprache			
Kalligraphie			
Gesang			
Aeußere Form der schriftlichen Aufsätze: <i>wenig entsprechend.</i>			
Zahl der versäumten Lehrstunden: <i>12, gerechtfertigt.</i>			
Allgemeine Zeugnißklasse und Locationsnummer <i>II Zweite Classe Loc. No. 59</i>			

Januar 1862, semestral al II: Februar—Julie 1862.

Stipendist; vom Schulgeld befreit oder zahlend	Name, Stand, Wohnorts des ver- antwortlichen Aufsehers	Künftiger Beruf	Anmerkungen
<i>zahlend</i>	<i>Privatbeamte Nicolaus Dzierzek Dreifaltigkeitsstr. No. 1309.</i>	<i>unbestimmt</i>	<i>Romane</i>
II. Semester. <i>tadelfrei bis auf seine Geschwätzigkeit. Kr. Hdk. Ganz tadelfrei K. Lbg. Sbiera.</i>		<i>tadelfrei bis auf seine Ge- schwätzigkeit.</i>	
<i>unterbrochen Kr. do. Jl. Hdk stets rege K: Lbg. Sbiera.</i>		<i>öfter unterbrochen</i>	
<i>mangelhaft Kr. sehr thätig K: Lbg. Sbiera befriedigend Jl. gering Hdk</i>		<i>ungleich</i>	
<i>lobenswert.</i>			
<i>Ungenügend</i>			
—			
<i>befriedigend.</i>			
<i>sehr lobenswerth.</i>			
<i>recht befriedigend.</i>			
<i>ungenügend. —</i>			
<i>lobenswert.</i>			
<i>wenig entsprechend.</i>			
<i>58, gerechtfertigt.</i>			
<i>Zweite. Loc. No. 62. Correxit St. Wolf</i>			

17.

Cursul secundar, clasa II. A (ca repetent), semestrul I.:

Name und Alter des Schülers	Vaterland, Geburtsort, Wohnung	Name, Stand, Wohnort des Vaters oder Vormundes	Religion
<i>Michaël Eminowicz</i> 12 J.	<i>Moldau, Bottuschan, Herren Gasse No.</i>	<i>Vater Georg, Gutsbesitzer in Bottuschan</i>	<i>griechisch nicht unirt</i>
I. Semester.			
Sittliches Betragen <i>befriedigend do. L. Vys Jl. Nb</i>			<i>befriedigend.</i>
Aufmerksamkeit <i>zuweilen unterbrochen do. Jl. do. L. Vys Stets' rege. Nb</i>			<i>Meist theilnehmend.</i>
Fleiß <i>thätig Jl do. L. Vys Sehr lobenswerth Nb</i>			<i>thätig.</i>
Religionslehre <i>vorzüglich. —</i>			
Lateinische Sprache <i>genügend. —</i>			
Griechische Sprache <i>——</i>			
Deutsche Sprache <i>befriedigend</i>			
Romanische Sprache <i>vorzüglich</i>			
Geographie und Geschichte <i>Ausgezeichnet.</i>			
Mathematik <i>hinreichend —</i>			
Naturwissenschaften <i>hinreichend.</i>			
Philosophische Propädeutik			
Italienische Sprache			
Französische Sprache			
Kalligraphie			
Gesang			
Außere Form der schriftlichen Aufsätze <i>entsprechend. —</i>			
Zahl der versäumten Lehrstunden <i>17 davon 13 entschuldigt. —</i>			
Allgemeine Zeugnißklasse und Locationsnummer <i>erste. — 7. —</i>			

Sept. 1862 — Januar 1863, semestruł al II. : Februar—Iulie 1863.

Stipendist; vom Schulgeld befreit oder zahlend	Name, Stand, Wohnort des ver- antwortlichen Aufsehers	Künftiger Beruf	Anmerkungen
<i>Zahlend.</i>	<i>Victor Blanchin, französ. Sprach- lehrer in Czernowitz</i>	<i>Medicin</i>	<i>Romäne.</i>
II Semester.			<i>War früher Privatist.</i>
			<i>Im 2-ten Semester seit dem 16. April ausge- blieben.</i>

Pentru ca oricine să poată înțelege certificatele ce le-a obținut Eminescu, dăm următoarele note explicative:

Note generale. Ca și'n ziua de astăzi, existaū și pe atunci patru medii generale: Vorzug sau Erste (Klasse) mit Vorzug = medie generală foarte bună; Erste (Klasse) = m. g. bună; Zweite (Klasse) = m. g. rea; Dritte (Klasse) = m. g. foarte rea.

Notele ce se puneau la diferitele obiecte erau, începînd cu cea mai bună, următoarele: ausgezeichnet, vorzüglich (sehr gut), lobenswert, befriedigend, genügend; urmează apoi o notă slabă: hinreichend (ausreichend, hinlänglich), după aceea o notă rea: ungenügend (nicht genügend) și una foartea rea: ganz ungenügend.

Rubricile Sittliches Betragen (conduita), Aufmerksamkeit (atențiunea) și Fleiß (sirguinta) sînt împărțite în două despărțituri; în prima (mai mare) fiecare profesor caracteriza pre elev cu o notă specială, subscriindu-se după aceasta, de regulă adăugînd numai inițiala numelui său; într'a doua, dirigentul de clasă scria media, ce se fixa la conferență de toți profesorii împreună, pe baza notelor speciale din prima despărțitură.

gr. n. u. = griechisch nicht uniert = greco-oriental sau ortodox-oriental.

Note speciale: la tabela II: Subscrierea profesorilor: C. = Caspary, Jl. = Iliuț Veniamin (catechet), L. și Lbg. = Limberger, Kal. = Calinescu M (limba romînă);

la tabela III.: Kr. = Kraska, J. și Jl. = Iliuț, L. și Lbg. = Limberger, K. = Kermavner, Sbiera (limba romînă), Hdk. = Hayduk; St. Wolf = directorul liceului;

la tabela IV.: L. = Limberger, Vys. = Vysloužil, Jl. = Iliuț, Nb. = Neubauer; limba romînă a predat-o I. Sbiera.

În clasa I. n'a căpătat Eminescu pe semestrul I. nici o notă la limba romînă, îmbolnăvindu-se Pumnul deja în Octomvrie 1860, fără ca să fie suplinît de cineva pînă în April 1861; de aici înainte pînă la finea anului școlar (Iulie 1861) îl substituî Mihaiū Calinescu, actualul archimandrit-mitrofor Miron M. Calinescu. Continuînd Pumnul a fi tot bolnav, avu Eminescu de profesor de limba romînă în clasa II. (anii școlari 1861/2 și 1862/3) pre I. Sbiera, actualul profesor universitar din Cernăuț, Dr. I. G. Sbiera.

Dintre toate obiectele îi plăceau lui Eminescu mai tare limba română (în clasa II.) și istoria (și geografia). Cel mai puțin samănă să-î fi ticnit limba latină și cu deosebire matematicile. Relativ la obiectul istorie, profesorul Ilie Luția, care a fost conșcolarul lui Eminescu în anul școlar 1862/3, ni-a împărtășit următoarele: Profesorul de istorie, Neubauer, fiind cam comod și văzînd că Eminescu știe așa de bine mitologia grecească, mai ales povești ca expediția Argonauților, războiul troianic, Odiseu etc., cînd avea să dea lecțiuni noaue, nu istorisîă singur, ci anunțîndu-se de obicei Eminescu, îl puneă pre el de povestîă lucruri de acestea, ascultîndu-l ceialaltî elevi cu mare atențiune. Neubauer i-a și pus, drept recompensă, la finea semestrului I. nota cea mai bună, ausgezeichnet.

De importanță mare pentru o caracteristică dreaptă a lui Eminescu ca băiat de 12 ani, este nota ce a primit-o la conduită la finea anului școlar 1861/2: tadelfrei bis auf seine Geschwätzigkeit = guraliv, de altfel ireproșabil. Decî firea lui cea retrasă și gînditoare samănă să și-o fi însușit abia mai tîrziu. Credem că pre biograful lui Eminescu îl va interesă și ceea ce ni-a spus profesorul I. Sbîera, că Eminescu eră vioiū, dar îndată ce profesorul îi făcea vre-o observație, el deodată devenîă liniștit, păstrînd tăcere adîncă. Interesant este, că și atențiunea lui de obicei nu eră ațîntită asupra obiectului, ce se tractă în școală; aceasta ni-o dovedesc notele din rubrica Aufmerksamkeit (atențiunea).

Cît despre ziua nașterii lui Eminescu, căpitanul Eminescu, fratele poetului, ni spune în prefața de la edițiunea poeziilor lui M. Eminescu, că în mitrica născuților a bisericii catedrale din Botoșani se zice că s'ar fi născut „la anul 1850 luna Ghenarie“, pe cînd tatăl poetului să fi însemnat într'o psaltire veche, că Mihaiū Eminescu s'a născut la 20 Decemvre 1849. La aceste doaue date se mai adaug alte doaue, din cataloagele școalei gr. or. și ale liceului din Cernăuț; acolo aflăm 6 Decemvre 1850, aici 14 Decemvre 1849. Aceste doaue date din urmă vor fi probabil greșite, căci este posibil că profesorii, ce le-au scris, nici să nu fi consultat actul de naștere, ci să se fi mulțămît a întrebă pre copilul Eminescu cînd este născut.

Dintr'o notă ce am aflat-o în catalogul liceului din Cernăuț pe anul școlar 1862/3 la rubrica „Anmerkungen“ (observațiuni), rezultă că Eminescu, începînd din 16 April 1863 stil nou, n'a mai urmat la acest liceu, ceea ce am amintit deja mai sus. Opiniunea că Eminescu s'ar fi luat atunci după o trupă de teatru și că din pricina aceasta și-ar fi întrerupt studiile, este nefondată din următorul motiv: Prima trupă de teatru romînesc n'a venit la Cernăuț decît abia în anul 1864, debutînd în ziua de 1/13 Mart 1864, pe cînd Eminescu a părăsit liceul de aici în 16 April 1863, decît aproape un an înainte de aceasta. Prin urmare, alta trebuie să fie cauza acestui fact. Am căutat să ne informăm sub ce împrejurări a început Eminescu a lipsi de la școală, dar nu am aflat nimic. Numai fostul profesor al lui Eminescu, I. G. Sbiera, ni observă, că nu știe pozitiv, dar i-se pare că aceasta s'ar fi întimplat pe timpul Paștilor, și de nu cumva Eminescu, mergînd de Paști acasă la România, nu s'a mai întors la școală. Atrăgîndu-ni-se prin aceasta atențiunea asupra unei atarî posibilități, am cercetat lucrul mai de aproape și am aflat următoarele: Duminica Paștilor a căzut în anul 1863 pe ziua de 31 Mart stil v. = 12 April stil n. Vacanțele Paștilor durează la școlile noastre secundare pînă Miercuri după Paști inclusiv. Prima zi de școală după Paștile din 1863 eră așadară Joî, 4 April st. v. = 16 April stil nou, decît chiar ziua, de cînd Eminescu s'a absentat de la școală. Considerînd acestea, credem decî că sîntem în drept a afirmă, cu oareșicare siguranță, că Eminescu, plecînd în anul 1863 de Paști acasă la România, nu s'a mai întors în același an școlar la Cernăuț și că astfel și-a întrerupt pentru totdeauna studiul la liceul de aici.

Cînd a venit Eminescu iarăși la Cernăuț, n'am putut află pînă acuma. Atîta știm că la finea anului 1864 și începutul anului 1865 Eminescu petrecea în Cernăuț, studiind în particular, cu scopul de a da cîndva la liceul de aici un examen. Aceasta ni-a împărtășit profesorul I. G. Sbiera. Causa însă, că Eminescu nu și-a ajuns scopul, a fost de astă dată predilecțiunea lui extraordinară pentru teatrul romînesc. Din 2/14 Noembre 1864 pînă la 9/21 Mart 1865 dete la Cernăuț un șir de reprezentări trupa de teatru a d-nei Fani Tardini. Profesorul I. G. Sbiera ni-a comunicat că Eminescu îmblă regulat la teatru, cerînd și căpătînd

pentru fiecare reprezentare un bilet dintre cele 40 de bilete gratuite, ce le împărția Sbierea între elevi, în numele comitetului teatral. Părăsind această trupă Cernăuțul în Mart 1865. Eminescu s'a luat după dinsa, și prin Moldova să fi fost prins de tatăl său și fù silit să-și continue studiile. Astfel găsim pre Eminescu la moartea lui Pumnul, întâmplată în 12/24 Ianuar 1866, iarăși în Cernăuț, unde publică el pentru prima dată o poesie, și anume poesia a doaia din broșura „Lăcrimioarele învățăcelor gimnasiaști din Cernăuț la mormîntul preaîubitului lor profesor Arune Pumnul“, văzînd mulți Romîni de aici în autorul acestei poesii un mare talent poetic în formațiune. Și acuma studiază Eminescu la Cernăuț în particular, iarăși cu scopul de a da cîndva la liceul de aici un examen orî chiar bacalaureatul (Maturitätsprüfung), ceea ce am aflat de la profesorul Ilie Luția, care, ca elev de clasa V, i-a dat citva timp lecțiunii de limba greacă. Planul acesta nu și-l-a realizat Eminescu la Cernăuț nici odată. Cînd a părăsit Cernăuțul și Bucovina, nu o știm încă. La finea anului 1869 petrecea Eminescu deja în Viena, înscris la universitatea de acolo, ceea ce ni-a împărtășit tot profesorul Ilie Luția.

Răsfoind cataloagele liceului din Cernăuț, am mai dat de patru frați mai mari de-ai lui Mihaîl Eminescu, înscriși în mai mulți ani la liceul numit.

1. Șerban Eminescu, născut în 1841; 1852/3 clasa I.; 1853/4 cl. II., terminînd-o cu o medie generală rea; 1854/5 cl. II. ca repetent; 1855/6 cl. III., terminînd-o cu o medie generală rea; 1856/7 lipsește; 1857/8 cl. V.; 1858/9 cl. VI., obținînd o medie generală rea în ambele semestre; de aici înainte nu-l mai găsim.

2. Niculaîu Eminescu, născut la 2 Faur 1843; coleg de clasă al lui Șerban; 1852/3 cl. I.; 1853/4 cl. II., terminînd-o cu o medie gen. rea; 1854/5 cl. II. ca repetent; 1855/6 cl. III., reminînd, la finea anului școlar, corigent și trecînd după vacanțe examenul de corigență cu succes; 1856/7 cl. IV.; 1857/8 cl. V.; 1858/9 cl. VI., reminînd, la finea anului școlar, corigent și trecînd după vacanțe examenul de corigență cu succes; 1859/60 cl. VII., obținînd o medie gen. rea în ambele semestre; de aici înainte nu-l mai găsim.

3. George Eminescu, născut în 1844; 1854/5 cl. I., fiind pregătît în particular; 1855/6 cl. II., terminînd-o cu o medie gen.

1237

rea; 1856/7 lipsește; 1857/8 cl. IV.; 1858/9 cl. V., terminînd-o cu o medie gen. rea; 1859/60 cl. V. ca repetent; 1860/1 cl. VI, fără a o termina, părăsind liceul de aici în 4 Ianuar 1861.

4. Ilie Eminescu, născut la 1 Iulie 1846; 1857/8 cl. I.; 1858/9 cl. II., remînînd, la finea anului școlar, corigent și trecînd după vacanțe examenul de corigență cu succes; 1859/60 cl. III., obținînd o medie generală rea în ambele semestre; de aici înainte nu-l mai găsim în cataloagele liceului din Cernăuț.

Deci nici unul dintre frații Eminescu n'a terminat cu bine toate 8 clasele la liceul de aici.

La Pumnul locuia în anul școlar 1856/7 Niculaiu, iar în 1857/8 Șerban, Niculaiu, George și Ilie.

Regretăm mult că nu ni-a fost posibil să culegem și toate reminiscențele despre Eminescu, ce s'ar mai păstra în memoria tovarășilor săi de școală și clasă, cari mai trăiesc, sau a altora cari l-au cunoscut și ni-ar pute spune cîte una alta despre timpul petrecerii lui Eminescu în Cernăuț.

Fiind deja constatat, că Eminescu este un adevărat geniu poetic, și că unele dintre poeziile lui nu sînt întrecute nici de cele mai frumoase creațiuni poetice ale altor popoare, s'ar cuveni ca și noi să îmbrățișăm pre poetul nostru cu acea căldură și iubire, precum o fac celelalte națiuni conști de sine și de genile lor.

Drept aceea, rugăm pre toți cari au cunoscut pre poetul Mihăițu Eminescu și-și aduc ceva aminte de timpul petrecerii lui în Bucovina, și'n special în Cernăuț, să publice amintirile lor, ori punîndu-le pe hîrtie, să ni le trimită noaște la Cernăuț ori doctorului Ion Scurtu la București, sub adresa Ligei Romine, Calea Victoriei, fiind toate acestea contribuiri prețioase la o biografie exactă și detaliată a lui Eminescu.

Astfel ne vom pute achiță, fiecare în parte, de datoria ce o avem față de marele nostru poet.

